

NACIONALINĖ ŠVIETIMO AGENTŪRA
VILNIAUS UŽUPIO GIMNAZIJOS VEIKLOS
VISUMINIO IŠORINIO VERTINIMO TRUMPOJI ATASKAITA

IŽANGA

Vizito laikas – 2019 m. lapkričio 4–8 d.

Vizito tikslas – gimnazijos (toliau – Mokykla) veiklos visuminis išorinis vertinimas.

Vertintojų komanda:

Vadovaujantysis vertintojas – Algirdas Kęstutis Rimkus, vertintojai – Alma Uznė, Vytautas Staugas, Irena Ričkuvienė, Narimantas Žalys, Jurgita Ablėnė.

Vertintojai stebėjo 108 pamokas, penkis neformaliojo švietimo užsiėmimus, šešias klases valandėles (iš viso stebėta 119 veiklų). Vizito metu vertintojai kalbėjosi su Gimnazijos, Metodinės, Mokinių prezidentūros tarybų, įsivertinimo grupės, Vaiko gerovės komisijos nariais, socialiniais partneriais, darbuotojais, mokiniais. Analizuoti gimnazijos veiklos, mokinių pasiekimų ir pažangos vertinimo dokumentai.

Išorinio vertinimo metu sirgo rusų kalbos mokytoja J. Šalkina, geografijos mokytoja A. Tubutienė, ekonomikos ir technologijų mokytoja I. Jančienė, fizinio ugdymo mokytojas D. Zybailo. Psichologė G. Daubarienė buvo nėštumo ir gimdymo atostogose.

Gimnazijos direktorės 2018 metų veiklos užduotys įvykdytos ir viršijo kai kuriuos sutartus veiklos rodiklius. Dvi veiklos nebuvo planuotos ir nustatytos, bet įvykdytos (įsteigtas konsultacinis centras bei atlikta valgyklos ir virtuvės patalpų renovacija, atnaujinta įranga). Gimnazijos savininko teises ir pareigas įgyvendinančios institucijos įgaliotas asmuo direktorės 2018 metų veiklos ataskaitą įvertino labai gerai. Direktorės 2019 metų veiklos užduotys: stiprinti mokinių pilietiškumą, nagrinėjant Vilniaus istorinį kultūrinį paveldą; tobulinti ugdymą karjerai ir siekti veiksmingesnio karjeros planavimo; stiprinti mokinių savivaldą. Šių užduočių siektini rezultatai bei rezultatų vertinimo rodikliai konkretūs, o kaip metinių užduočių vykdymas prisideda prie gimnazijos pažangos aptariama gimnazijos veiklos visuminio išorinio vertinimo ataskaitos dalyje „Keturių sričių vertinimas“.

Vertintojų komanda yra įsitikinusi, kad išorinio vertinimo rekomendacijas gimnazijos bendruomenė gali įgyvendinti savarankiškai. Atnaujinant ir modernizuojant gimnazijos patalpas bei pritaikant jas kokybiškesniam, mokinių poreikius labiau tenkinančiam ugdymui(si) reikalinga Vilniaus m. savivaldybės pagalba.

Vertintojai nuoširdžiai dėkoja gimnazijos direktorei Virginijai Navickienei bei visiems bendruomenės nariams už bendradarbiavimą ir svetingumą.

I. MOKYKLOS KONTEKSTAS

Vilniaus Užupio gimnazija – bendrojo lavinimo įstaiga, įgyvendinanti pagrindinio ugdymo programos antrąją dalį, vidurinio ugdymo, neformaliojo vaikų švietimo programas. Teisinė forma – biudžetinė įstaiga. Gimnazijos savininko teises ir pareigas įgyvendinanti institucija – Vilniaus miesto savivaldybės taryba. Gimnazijos buveinė – Krivių g. 10, Vilnius. Gimnazija yra aktyvi Užupio bendruomenės dalis, kūrybiškai puoselėjanti mikrorajono kultūrą, aktyviai dalyvaujanti organizuojant renginius.

Daugumos šių mokyklą lankančių mokinių šeimų socialinė-ekonominė padėtis yra gera. Išorinio vertinimo metu mokykloje buvo 20 klasių komplektų, mokėsi 602 mokiniai. Per paskutinius dvejus mokslo metus mokinių skaičius mokykloje beveik nesikeitė. 2019–2020 m. m. 2,2 proc. mokinių skirtas nemokamas maitinimas.

Gimnazijos vizijos bendrumas, kryptinga asmenybės branda, kūrybiška aplinkų bendrakūra, kryptingos edukacinės išvykos, veiksminga mokyklos tinklaveika, geras mokinių ugdymas mokyklos gyvenimu bei pagalba mokiniui kuria gimnazijos charakterį, stiprina konkurencingumą, daro pozityvų ugdomąjį poveikį.

II. STIPRIEJI MOKYKLOS VEIKLOS ASPEKTAI

1. Gimnazijos vizijos bendrumas (4.1.1. – 3 lygis, išskirtas aspektas – 4 lygis).

Gimnazijos vizija („Užupietiškos dvasios, pokyčiams ir iššūkiams atvira, savitas ir Vilniaus tradicijas sauganti bei puoselėjanti švietimo įstaiga, ugdanti asmenybę, gebančią integruotis į ketvirtosios industrinės revoliucijos dinamišką pasaulį“), misija („Gimnazijos paskirtis – suteikti kokybišką pagrindinį ir vidurinį išsilavinimą, ugdyti bendrąsias ir dalykines kompetencijas, vertybines nuostatas, sudaryti sąlygas skirtingų gebėjimų ir poreikių mokinių ūgčiai, išsilavinusios, socialiai atsakingos ir pilietiškai brandžios asmenybės formavimuisi“) ir filosofija („Nenugalėk, nesigink, nepasiduok!“ (Iš Užupio Respublikos Konstitucijos)) priimtinos visiems bendruomenės nariams. Gimnazijos vizija yra reali gimnazijos veiklos perspektyva. Strateginiai ir metiniai planai grindžiami bendrai apmąstytu mokytojų, mokinių, tėvų, socialinių partnerių sutarimu.

2. Asmenybės branda (1.1. – 4 lygis). Gimnazijos bendruomenė sėkmingai įgyvendina Valstybės švietimo 2013–2020 metų strategijos trečiąjį tikslą – „užtikrinant švietimo prienamumą ir lygias galimybes, maksimaliai plėtojant vaikų ir jaunimo švietimo aprėptį, suteikti mokiniams, studentams ir jaunimui palankiausias galimybes išskleisti individualius gebėjimus ir tenkinti specialiuosius ugdymosi ir studijų poreikius“. Mokiniai suvokia gimnazijos vertybes (toleranciją, pagarbą, pareigą, atsakomybę, tapatumą su gimnazija), laikosi Moksleivių teisių chartijos bei Tolerantiško žmogaus kodekso nuostatų. Gimnazija skiria išskirtinį dėmesį mokinių kryptingam savivokos ir savivertės, socialumo bei gyvenimo planavimo ugdymui.

3. Gimnazijos pasiekimų ir pažangos rezultatyvumas (1.2.2. – 3 lygis). Gimnazijoje didelis dėmesys skiriamas mokinių akademinio pažangumo raidai stebėti ir fiksuoti, nes įgyvendinant ugdymo planą siekiama, kad „kiekvienas mokinytis pasiektų asmeninės pažangos ir geresnių ugdymo(si) rezultatų“. Mokinių kokybės rodiklis (įvertinimai nuo 7 iki 10 balų) nuolat auga: 2015–2016 m. m. buvo 17,0 proc., 2016–2017 m. m. – 17,3 proc., 2017–2018 m. m. – 18,1 proc. 2019 m. visų valstybinių brandos egzaminų įvertinimų vidurkiai yra aukštesni už Vilniaus savivaldybės bendrojo ugdymo mokyklų ir šalies atitinkamo tipo mokyklų (gimnazijos mokinių įvertinimų vidurkis – 59,5, savivaldybės – 57,5, šalies – 50,9). Daugumos mokinių ugdymosi pasiekimai atitinka Bendrosiose ugdymo programose keliamus tikslus ir gimnazijoje besimokančių mokinių poreikius bei galias.

4. Pagalba mokiniui (2.1.3. – 3 lygis). Mokinių poreikiai gimnazijoje nustatomi atliekant įvairius tyrimus, pvz., mokymosi stilių nustatymas (I gimnazijos klasių mokiniams), I gimnazijos klasių mokinių adaptacija, Holando testas (II gimnazijos klasių mokiniams) ir kt. Gimnazijoje analizuojami mokinių mokymosi pasiekimai, vykdoma Nacionalinės mokyklų vertinimo agentūros (dabar – Nacionalinė švietimo agentūra) veiklos kokybės įsivertinimo apklausa naudojantis IQES sistema. Vertinimų ir tyrimų rezultatai aptariami Mokytojų tarybos, gimnazijos direkcijos posėdžiuose, klasių vadovų metodinėje grupėje, informacija tinkamai naudojama gerinant gimnazijos veiklos kokybę, rengiant gimnazijos ugdymo ir metinės veiklos planus. Gimnazija tinkamai užtikrina naujų mokinių adaptaciją.

5. Mokymosi lūkesčiai ir mokinių skatinimas (2.2.1. – 3 lygis). 61,1 proc. stebėtų pamokų vadovavimas kiekvieno mokinio ugdymuisi įvertintas labai gerai ir gerai, 38,9 proc. – patenkinamai ir prastai. Vadovavimo kiekvieno mokinio ugdymuisi vertinimo vidurkis – 2,7. Kaip stiprusis šis pamokos aspektas išskirtas 143 (39,9 proc.) kartus, kaip tobulintinas – 71 (39,0 proc.) kartą. Stebėtų pamokų koreliacija rodo stiprų vadovavimo kiekvieno mokinio ugdymuisi ir mokymosi patirčių ryšį (koreliacijos koeficientas – 0,76) bei vidutinį ryšį su vertinimu ugdant (koreliacijos koeficientas – 0,62). Stebėtose pamokose dauguma mokytojų tinkamai siejo mokymąsi su mokinių gyvenimo patirtimi, ugdė jų realiam gyvenimui aktualius mąstymo ir veiklos gebėjimus. Mokymosi įprasminimas kaip stiprusis veiklos aspektas (vertintas 3 ar 4 lygiu) išskirtas 39 (32,8 proc.) veiklose. Vertintojai daro išvadą, kad gimnazijos mokytojų nuostatos ir palaikymas padeda formuoti aukštiesiems mokinių pasiekimams ir savigarbai.

6. Ugdymas mokyklos gyvenimu (2.3.2. – 3 lygis). Vertinimo savaitę daugumos mokinių, mokytojų ir mokinių tarpusavio santykiai pamokose, klasių valandėlėse, pertraukų metu, neformaliojo švietimo užsiėmimuose buvo pagarbūs, geranoriški, grįsti tarpusavio supratimu ir pagalba vienas kitam. Pusėje (50,1 proc.) stebėtų pamokų fiksuoti geri ir labai geri mokinių bei mokytojų ir mokytojų tarpusavio santykiai, nulėmę gerą mokinių savijautą ir mikroklimato kokybę. Šilti, geranoriški tarpusavio santykiai, darbinga ir saugi atmosfera išskirti kaip stiprusis aspektas 49 (41,2 proc.) pamokose. Mokiniai visada jaučia mokytojų, klasių vadovų, administracijos ir tėvų palaikymą, stengiasi inicijuoti ir įgyvendinti savo idėjas organizuojant mokinių laisvalaikį, rengiant prevencines akcijas, puoselėjant mokyklos tradicijas. Ugdymas mokyklos gyvenimu kuria palankią atmosferą mokykloje, užpildo mokinių gyvenimą prasmingomis veiklomis.

7. Aplinkų bendrakūra (3.1.3. – 4 lygis). Gimnazijos mokiniai įtraukiami į kabinetų ir bendrų gimnazijos erdvių dekoravimą. Prie mokyklos erdvių puošybos prisideda ugdymosi aplinkų ir interjero kūrimo grupė, kurios originalių įžvalgų, iniciatyvų, gebėjimo telkti bendruomenę, koordinuojant veiklas dėka mokiniai turi galimybių ugdytis estetinį skonį, jaustis gimnazijos bendruomenės nariais, patirti bendrakūros džiaugsmą. Mokiniai jaučiasi gimnazijos kūrėjais ir šeimininkais, jie vertina bendrakūrą kaip galimybę būti ir veikti drauge, įgyvendinti kūrybinius sumanymus.

8. Edukacinės išvykos (3.2.1. – 4 lygis). Informacija apie edukacines veiklas viešinama interneto svetainėje bei socialinėje paskyroje Facebook. Kiekviena klasė aktyviai dalyvauja edukacinėse išvykose Lietuvoje bei užsienyje. Edukacinės išvykos planuojamos, aptariamoms, analizuojamos, vertinamos, jos aktualizuoja ugdymą, suteikia mokiniams galimybių įgyti įvairesnės patirties, susieti mokymąsi su savo interesais. Pedagogai daug dėmesio skiria patyriminiam ugdymui – pamokų organizavimui kitose erdvėse: mokomasi VU, VDU, kolegijų laboratorijose, integruotos pamokos, ugdymo projektai rengiami bibliotekose, muziejuose. Mokslinio-tiriamąjo darbo gebėjimai plėtojami VGTU laboratorijose, visi III klasių mokiniai rengia ir pristato gimnazijoje savo kūrybinius-tiriamuosius darbus, kuriuose dalyvauja II klasių mokiniai. Gimnazija yra aktyvi socialinių, mokomųjų, bendruomenės ir tarptautinių projektų dalyvė, kuriuose dalyvaujant vyksta aktyvus mokymo(si) procesas.

9. Gimnazijos tinklaveika (4.2.3. – 4 lygis). Gimnazija yra aktyvi Užupio bendruomenės dalis, kūrybiškai puoselėjanti mikrorajono kultūrą, aktyviai dalyvaujanti organizuojant renginius. Gimnazija 23 metai yra Lietuvos iniciatyvių mokyklų klubo (toliau – LIMK) narė, kasmet keletas mokytojų dalyvauja LIMK konferencijose, kiekvieną kartą susipažįsta su 2-ą mokyklų gerąja patirtimi. Gimnazijoje veikia Alumnų klubas, kurio nariai veda užsiėmimus mokiniams apie mokslo pasiekimus ir profesijas, remia gimnaziją finansiškai, organizuoja alumnų susitikimus. Bendradarbiavimas su kitomis institucijomis, vykdomos bendros veiklos su socialiniais partneriais sudaro galimybes mokytojams ir mokiniams plėtoti individualius gebėjimus, praturtina mokinių formalųjį ir neformalųjį ugdymą, padeda kompleksiskai siekti užsibrėžtų tikslų.

10. Optimalus išteklių paskirstymas (4.1.1. – 3 lygis). Personalo politika vykdoma atsižvelgiant į mokinių interesus. Finansiniai ištekliai skirstomi skaidriai. Gimnazija pritraukia rėmėjų, individualių asmenų paramos, patalpų nuomos bei projektų lėšų. Turimų lėšų pakanka ugdymo planui realizuoti, kvalifikacijai kelti, vadovėliams ir kt. mokymo priemonėms įsigyti, mokymo procesui modernizuoti ir kompiuterizuoti. Metodinės grupės teikia vadovėlių ir kitų mokymo priemonių poreikius, kurie aptariami direkcinuose pasitarimuose ir Gimnazijos taryboje, kiekvienų metų pavasarį užsakomi ir nuperkami nauji vadovėliai, jiems skiriama 50 proc. mokymo priemonių lėšų. Per pastaruosius metus renovuota aktų salė, sporto salė, sporto aikštynas, valgykla, chemijos laboratorija. Geras išteklių paskirstymas užtikrina Užupio gimnazijos personalo ir ugdytinių poreikius.

III. TOBULINTINI MOKYKLOS VEIKLOS ASPEKTAI

1. Mokinio pasiekimų ir pažangos pastovumas (1.2.1. – 2 lygis). Stebėtose pamokose kiekvieno mokinio individualios pažangos ir pasiekimų, kaip pamokos aspekto, vertinimo vidurkis – 2,24 iš 4 ir tai yra 0,12 įverčiu žemesnis už 2018 m. vertintų Lietuvos mokyklų vidurkį. 29 (26,8 proc.) stebėtose pamokose individuali mokinio pažanga ir pasiekimai įvertinti gerai ir labai gerai – pamokų stebėjimo protokoluose fiksuota, kad šiose pamokose matuoti ir vertinti kiekvieno mokinio pasiekimai ir pažanga tinkamai. 75 (69,5 proc.) pamokose kiekvieno mokinio pažanga ir pasiekimai vertinti patenkinamai. Tikėtina, kad jei mokytojai planuodami pamokas būtų numatę konkrečius vertinimo ir įsivertinimo kriterijus, tai pamokos pabaigoje aptariant mokinių pasiekimus galėtų tinkamai įvertinti kiekvieno mokinio pažangą, o tai stiprintų mokinių asmeninę atsakomybę už mokymosi rezultatus.

2. Mokymo(si) diferencijavimas, individualizavimas ir suasmeninimas (2.2.2. – 2 lygis). Stebėtose pamokose mokymo(si) organizavimas kaip stiprusis aspektas pamokose išskirtas 38 (10,6 proc.) kartus, kaip tobulintinas – 31 (17,2 proc.) kartą. Pavieniuose pamokų stebėjimo protokoluose vertintojai fiksavo individualizuotą, suasmenintą mokymąsi, kai mokytojai skatino mokinius išsikelti mokymosi tikslus, rinktis užduotis, tempą, individualiai juos konsultavo. 2017–2018 m. m. NMVA pateiktais duomenimis, teiginys „*Per pamokas aš turiu galimybę pasirinkti įvairaus sunkumo užduotis*“ mokinių įvertintas 2,6 įverčiu (keturių lygių skalėje). Stebėtose pamokose mokytojai dažniausiai skyrė visiems mokiniams vienodas užduotis. Diferencijavimas, individualizavimas, suasmeninimas kaip tobulintinas veiklos aspektas išskirtas 15 (16,6 proc.) pamokų. Jei mokytojai, planuodami pamokas, atsižvelgtų į mokinių skirtybes ir pagal tai pritaikytų ugdymo turinį, užduotis, metodus, mokymo(si) priemones, tikėtina, kad tai darytų mokymąsi paveikesnį, skatintų mokymosi motyvaciją, mokiniai pasiektų geresnių rezultatų.

3. Pažangą skatinantis grįžtamasis ryšys (2.4.1. – 2 lygis). Vertinimas ugdant tik 43 stebėtose pamokose (39,7 proc.) įvertintas gerai ir labai gerai, o daugumoje (60,3 proc.) pamokų – patenkinamai ir prastai. Vertinimo ugdant įvertinimų vidurkis – 2,41. Pažangą skatinantis grįžtamasis ryšys daugumoje stebėtų pamokų (63,4 proc.) neišskirtinis. Vertinimą ugdant, kaip tobulintiną pamokos aspektą, vertintojai fiksavo dalyje (28,7 proc.) pamokų, iš jų – 41,9 proc. pamokų pažangą skatinantis grįžtamasis ryšys išskirtas kaip tobulintas pamokos aspektas. Jei pamokose mokytojai išnaudotų formalaus ir neformalaus vertinimo būdus, mokiniams pateiktų aiškius ir konkrečius vertinimo kriterijus, kiekvienoje pamokoje teiktų grįžtamąją informaciją apie pažangą ir pasiekimus, tikėtina, tai turėtų teigiamos įtakos mokinių pasiekimams, sudarytų sąlygas mokytojui tikslingai planuoti ugdomąjį procesą, tinkamai pasirinkti mokymo strategijas.

4. Pastatas ir jo aplinka (3.1.2. – 2 lygis). Mokymosi aplinkos gimnazijoje yra tinkamos būtiniausiems mokymo(si) poreikiams tenkinti, patalpų ugdymo(si) organizavimui beveik užtenka. Mokykla skirta 475 mokiniams, o šiuo metu gimnazijoje mokosi 602 mokiniai. Daliai patalpų ir erdvių reikalinga renovacija. Mokyklos higienos pasas išduotas šiais metais. Pastatas yra senas,

nerenovuotas, statytas 1958 m. ir iki šiol jame nėra darytas kapitalinis remontas. Remontas atliktas aktų, sporto salėse, valgykloje, technologijų, gamtos mokslų ir kituose kabinetuose, įrengta sporto aikštelė. Mokykla pagal galimybes ir turimus išteklius yra tvarkoma. Kasmet personalo jėgomis atliekamas minimalus kabinetų remontas. Gimnazijos išorinė aplinka, pastato būklė patenkinama. Atnaujinant ir modernizuojant gimnazijos patalpas bei pritaikant jas kokybiškesniam, mokinių poreikius labiau tenkinančiam ugdymui(si), reikalinga Vilniaus m. savivaldybės pagalba.
